

forflag, og ikke refererede sig til nærværende af Udvalget forelagte Forflag. Angaaende dette Forflag har jeg ikke vidst, at der i det samlede Ministerium var forskellige Ansættelser.

Jøvrigt skal jeg, undgaaende alle Gjenta-gelser, blot opholde mig et Øieblik ved en U-tring af den ærede Rigsdagsmand fra Laaland (Mourad), som syntes hos flere af Thingets Medlemmer at finde Bisald. Han sagde, til Støtte for Amortisationen, at det er godt at det bliver kjendeligt, at Bønderne ere blevne Selveiere og ikke længer ere Fæstere. Han gik nemlig ud fra, at, naar de vel ikke kom til at svare høiere Afgifter, som Forslaget gaaer ud paa, end de tidligere havde svaret, men derimod skulde overtage sig Amortisationen, saa var Forholdet forandret, og navnlig henbiste den ærede Taler herved særdeles stærkt til uheldige Conjuncturer. Jeg mener, at det, selv uden Amortisationen, dog vil blive kjendeligt, frem for Alt under uheldige Conjuncturer, at Bønderne ikke længer ere Fæstere, men Eiere. Der er nemlig en stor Forskjel paa en skyldig Rentegjæld, forsallden til Inddrivelse, ikke alene den selv, men hele Capitalen, naar Renten ikke bliver erlagt, hele Capitalen forsallden til Inddrivelse, naar Pantet ikke vedligeholdes, og en skyldig Fæstegjæld, som kun kan inddrives for sig, hvor Fæsteforbyrdelsen, som svarer til Capitalens Inddrivelse hos Eiendomsmanden, er i vor Lovgivning saa strengelig begrændset, i vor Praxis saa vanskelig at gjen-nemføre; og derfor har det ogsaa vist sig, at paa de ikke slet bestyrede Arvefæstegodsfer kunde Arvefæsternes Afgift inddrives, fordi man kunde holde sig til Gaarden, medens det var ugjørligt for Fæstegaardenes Bedkommende at bringe Restancer ind. Saaledes mener jeg, at der er en vigtig practisk og sand Forskjel, som især under onde Conjuncturer skal vise sig i Statens Interesse, om den har en Masse Bønder, som skyldte Rentegjæld, eller om den har en Masse Bønder, som skyldte Fæstegjæld.

Mourad: Ja, jeg troer ikke, at det er godt, at Bonden først i ulykkelige Omstændig-heder, naar hele Capitalen forfalder til Udbetaling, føler, at han er Selveierbonde; jeg troer, at det er godt, at han ogsaa i gode Aar

og i gode Forhold er sig bevidst, at han er Selveierbonde, og derved faaer Kraft til at imødegaae de onde Aar. Jeg tvivler meget paa, at, naar Forholdene udvikle sig, som antydet af den ærede Finantsminister, saaledes at alle disse Capitaler forfalder til Udbetaling, at der da vilde være nogen Regjering, som vilde driste sig til at kaste alle disse Familier ud af deres Gaarde og inddrive Capitalerne. Der er ingen Regjering, der vil gjøre det, naar et slikt Uheld er en Folge af Con-juncturerne (30). Ja, naar det er en Folge af, at en enkelt Bonde har været for-sømmelig, saa at det kan tilregnes hans egen Skyld, vil det kunne skee; men vi, som vide, hvor uhyre Dpoffresser man har gjort, for at holde Familierne ved Stederne, det være sig Fæstesteder eller Hovedgaarde, og vi, som vide, hvor klart dette endnu kan kjendes paa Stats-gjælden, vi kunne og skulle ikke grunde vore Bestemmelser paa den urimelige Antagelse, at Regjeringen vilde smide Bønderne ud, naar saadanne onde Aar virkelig skulde komme. Netop for at Selveierbonden ikke først, naar Ulykken staaer for Døren, skal erfare, at han er Selveierbonde, netop derfor ville vi, at han skal vide dette allerede i de gode Aar, vide, at han netop i disse Aar skal anvende sin Kraft til at gaae de onde Tider imøde. Jeg har gjort opmærksom paa, at Capitalernes Uopstigelighed medfører Farer for Capitalerne. Dette mod-virktes ved Amortisationen, og derfor er det onskeligt, at der med Capitalernes Uopstigelighed forbindes Amortisation. Det er de ganske simple Grunde, hvorpaa jeg støtter mig. Nogle ærede Rigsdagsmænd have stillet et Uendringsforflag, hvori Uopstigeligheden gjøres længere; jeg er imod dette Forflag, og hvorfor? Fordi, naar jeg allerede finder Uopstigelighed uden Amortisation betænkelig, saa ønsker jeg naturligvis ikke at gjøre Uopstigeligheden længere. En anden Sag var det, dersom man hermed havde forbundet Amortisation; thi i saa Fald skulde jeg for mit Bedkommende ikke have nogen Betænkelighed ved at gaae ind paa det stillede Uendringsforflag til dette Stykke. Men Forslaget gaaer ud fra, at der ikke skal være nogen Amortisation, og, naar denne Uopstige-lighed uden Amortisation i og for sig er be-